

Lesinstructie

UNIEBOEK
UITGEVERIJ
SPECTRUM

UNIEBOEK
UITGEVERIJ
SPECTRUM

*Sanne Rooseboom - De gifmenger
Uit: Weet je wat ik worden wil ...*

Het thema van de Kinderboekenweek is **Beroepen**. Kidsweek in de Klas heeft in samenwerking met uitgeverij Unieboek een lespakket ontwikkeld bij het verhaal *De gifmenger* uit het boek *Weet je wat ik worden wil ...* Aan de hand van het lespakket kunt u aandacht besteden aan begrijpend lezen en schrijven/stellen. Het is geschikt voor kinderen in groep 5 t/m 8.

Boek:	Weet je wat ik worden wil ...
Titel:	De gifmenger
Auteur:	Sanne Rooseboom
Uitgeverij:	Uitgeverij Unieboek

Kerdoelen

Kerdoel 9

De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Kerdoel 10

De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.

Tussendoelen

- De leerlingen lezen (humoristische) verhalen passend bij hun leeftijd en ontwikkelen een eigen literaire smaak.
- De leerlingen plannen, sturen, bewaken en controleren hun eigen leesgedrag.
- De leerlingen stellen zichzelf vragen en beantwoorden deze tijdens het lezen.

Lesdoelen

Aan het eind van de les kunnen de leerlingen in het kort vertellen waar het verhaal *De gifmenger* over gaat. Het maken van aantekeningen tijdens het lezen helpt hen hierbij. De leerlingen kunnen n.a.v. de tekst een verhaal schrijven. Ze kiezen hiervoor uit één van de drie verwerkingsopdrachten.

Digibordles openen

Open de digibordles door een keer in het midden op de les te klikken. Vervolgens opent zich aan de rechterkant een scherm. Klik op **Geef les** en loop stap voor stap door de les met de leerlingen. Laat de leerlingen interactief meedoen middels een wisbordje/kladblaadje of laat **de leerlingen meedoen met hun eigen device**. Dit doet u als volgt:

1. Vink links onderaan uw scherm *Devices in de klas* aan.
2. Klik op *Deel scherm* om het scherm op het digibord te delen met uw leerlingen.
3. Uw leerlingen gaan naar www.lessonup.app en voeren hun naam in. Daarna voeren zij de toegangscode in die links onderaan uw scherm staat.
4. U ziet links onderaan uw scherm hoeveel leerlingen er meedoen.
5. Uw leerlingen kunnen op hun eigen device antwoord geven op de vragen. U ziet hoeveel leerlingen de vragen juist beantwoord hebben. Uw leerlingen krijgen op hun eigen device directe feedback, zoals 'Yes, goed gedaan!' of 'Helaas ...'. LessonUp toont tussendoor een tussenstand. U kunt zelf bepalen of u deze tussenstand wel of niet wilt laten zien aan de leerlingen. Klik op de eerste slide onderaan op *Leerlingen* en zet het vinkje bij *Toon tussenstand* aan of uit.

Voorkennis en lesdoelen slide 2 t/m 5

Vraag de leerlingen om zoveel mogelijk 'ongewone beroepen' te verzinnen. Ze maken in hun groepje een lijstje. Vertel dat jullie een verhaal gaan lezen over Jeffrey die later heel graag gifmenger wil worden. Bespreek vervolgens de lesdoelen en de aantekeningen.

Voorlezen (IK) slide 6 en 7

Lees de eerste bladzijde (bladzijde 35) van het verhaal voor. De kinderen kunnen meelesen in hun eigen boek en/of op het bord. Doe hardop denkend voor wat er in uw hoofd gebeurt tijdens het lezen van deze bladzijde en laat zien hoe u de belangrijkste informatie uit de tekst haalt. Het maken van aantekeningen (volgens de aanpak van close-reading) tijdens het lezen helpt om steeds meer grip te krijgen op de tekst. Laat de leerlingen meeschrijven. Bijvoorbeeld:

■ **! / A ... door hem.** De schrijfster heeft het niet letterlijk opgeschreven, maar ik denk dat de juf boos/verontwaardigd is. Ze krijgt namelijk rode wangen en grote ogen en zegt: 'Dat meen je toch niet?' Als ik een stukje verder lees weet ik ook waarom ze zich zo voelt: Jeffrey wil gifmenger worden. Ik weet al dat gifmenger geen veelvoorkomend beroep is. Is denk dat de juf zich zorgen maakt om Jeffrey en dat ze het geen goed idee vindt als Jeffrey inderdaad gifmenger wordt.

■ **! ... werkstuk.** Ik geef jullie ook weleens de opdracht om een werkstuk te maken. Ik denk dat de kinderen uit de groep van Jeffrey allemaal een werkstuk hebben moeten maken waarin ze hebben geschreven wat ze later willen worden.

■ **Brilletje ... praat er best vaak over.** Ik zie de situatie helemaal voor me. Nisa zit naast Jeffrey in de klas. De juf staat vlakbij hen met rode wangen en grote ogen. Zien jullie het ook voor je? (...)

■ **! ... geraakt wordt.** Jeffrey weet blijkbaar veel van gif af. Hij vertelt over de kleine kikker in Colombia, de stammen die daar leven en over de gifmengers die vroeger werden ingehuurd door koningen.

■ **A ... geraakt wordt.** Ik heb niet het idee dat Jeffrey een gevaarlijke jongen is. Hij geeft aan dat hij nooit mensen wil doden. En Nisa neemt het voor hem op. Ze zegt: 'Hij vindt het interessant hoe gif ontstaat. Hoe het werkt bij dieren en hoe mensen het gebruiken.' Ze lijkt niet bang voor Jeffrey. Ik denk dat Nisa het niet voor hem op zou nemen als ze geen goede band met Jeffrey zou hebben. Misschien zijn ze wel vrienden.

Symbool	Wat?
Arceren (of kleuren met een licht kleurpotlood)	Moelijke woorden
? (ik noteer de vraag in de kantlijn)	Vraag
! (uitroepteken)	Ik lees nu dit, ik moet denken aan iets wat ik al heb meegemaakt/ al gelezen heb/ al weet of ken (verbinden).
🕶️ (brilletje)	Ik zie voor me ... (visualiseren)
— (onderstrepen)	Belangrijke woorden
★ (sterretje)	Ik lees nu dit, ik denk dat we ... (voorspellen)
A	De schrijver heeft het niet letterlijk opgeschreven maar ik denk dat ... (afleiden)
VB	Voorbeeld in de tekst

Bespreek vervolgens de vraag: Hoe denk jij dat het verhaal verder gaat? Wat verwacht je te gaan lezen? Overleg met je schoudermaatje en doe samen een voorspelling. Zet een sterretje achter **geraakt wordt** en schrijf jullie voorspelling erbij.

Samen lezen (WIJ) Slide 8 t/m 13

Laat de leerlingen in tweetallen de volgende bladzijde lezen. Zij zorgen ervoor dat ze de pagina goed begrijpen. Het maken van aantekeningen tijdens het lezen helpt hen hierbij. Bespreek de aantekeningen van de leerlingen en vul aan waar nodig. Bijvoorbeeld:

■ **A / * ... ouders bespreken.** Ik denk dat de meeste volwassenen zo zullen reageren zoals de juf doet: bezorgd en niet bepaald enthousiast over het idee van Jeffrey. Ik denk dat als de juf met de ouders van Jeffrey gaat praten, Jeffrey nog wel eens in de problemen kan komen. Ik noteer een sterretje in de kantlijn van de tekst en schrijf erbij: Ik denk dat de ouders van Jeffrey boos/bezorgd zullen reageren. Schrijven jullie mee? (...)

■ **! / ? ... wat enig.** Ik weet al dat kinderen die zangeres willen worden vaker voorkomen. De juf zal dus waarschijnlijk opgelucht zijn dat ze een 'normaal' werkstuk kan bespreken. Ik vraag mij af wat Jeffrey van deze reactie vindt. Ik denk dat hij het wel jammer vindt en misschien zelfs teleurgesteld is in zijn juf. Omdat hij zoveel over het onderwerp gif lijkt te weten, kan ik me voorstellen dat hij écht graag gifmenger/gifkenner wil worden. Het lijkt me niet leuk als iemand anders niet zo enthousiast is over jouw droom.

■ **! ... zorgwekkend.** Ik weet nu dat mijn voorspelling die ik hiervoor deed klopte. De ouders van Jeffrey maken zich ook zorgen over zijn beroepskeuze en zijn het dus eens met de juf.

■ **? ... begon te stralen.** Ik vraag mij af waarom zijn moeder begint te stralen. Normaal gesproken straalt je van geluk of van blijdschap. Maar zijn moeder zei net nog dat ze de beroepskeuze van Jeffrey zorgwekkend vond. Ik noteer een vraagteken in de kantlijn van de tekst en schrijf erbij: Waarom is moeder nu opeens blij als Jeffrey over gif vertelt? Schrijven jullie mee? (...)

■ **! ... Superinteressant.** Ik weet nu dat de moeder van Jeffrey hoopt dat Jeffrey geschiedenis wil gaan studeren. Dat is natuurlijk veel voorkomender dan 'gifmenger of -kenner'. Moeder straalt dus van blijdschap en opluchting, omdat ze verwacht dat haar zoon een 'gewoon' beroep kan gaan doen. Ik heb het antwoord op mijn vraag gevonden die ik mijzelf net stelde. Ik onderstreep 'Je wilt geschiedenis studeren!' en trek een lijntje naar mijn vraag die ik hiervoor had. Doen jullie mee? (...)

■ **A ... Jeffreys vader.** De schrijfster heeft het niet letterlijk opgeschreven, maar ik denk dat ook Jeffreys vader opgelucht is dat zijn zoon een 'gewoon' beroep kan gaan uitoefenen: iets met biologie en scheikunde. Dat maak ik op uit de zin 'Hij glimlachte nu ook naar Jeffrey'.

■ *** ... met zand.** Ik denk niet dat Jeffrey het met zijn ouders eens is. Hij schud zijn hoofd als reactie op de opmerking van zijn moeder en zegt: 'Ik wil verder niks weten over de Grieken. Alleen over hun vergif.' Ik verwacht dus op de volgende bladzijde te gaan lezen dat Jeffrey het ook niet met zijn vader eens is. Denken jullie dat ook? (...)

CVB-vragen

- Wat wil Jeffrey later worden? (gifmenger/gifkenner)
- WAAR of NIET WAAR? Zowel de juf als de ouders van Jeffrey staan niet achter de keuze van Jeffrey. (waar)
- Wat vind jij van de reactie van de ouders van Jeffrey?
- Hoe zou jij reageren als jouw zoon gifmenger of gifkenner zou willen worden, denk je?
- Weet jij al wat jij later zou willen worden?

Controle van begrip vragen (CVB-vragen)

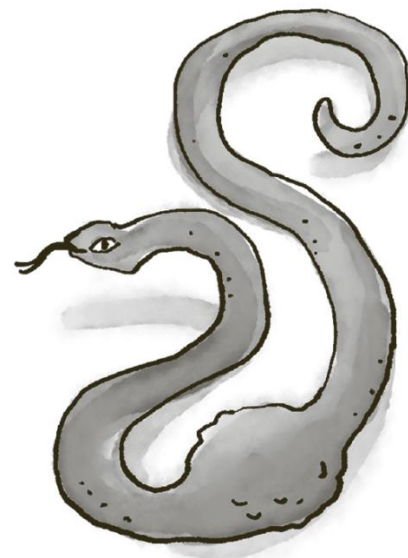
Controleer tussendoor in hoeverre de leerlingen de tekst hebben begrepen. Laat hen individueel de CVB-vragen beantwoorden op een wisbordje of laat hen meedoen met hun eigen device.

Tweetallen lezen (JULLIE) Slide 14 t/m 20

Laat de leerlingen in tweetallen de volgende twee bladzijdes lezen. Ze maken samen aantekeningen en zorgen er samen voor dat ze de tekst goed begrijpen. Bespreek daarna dit gedeelte van de tekst aan de hand van de CVB-vragen.

- Lees: *Hij schopte tegen een leeg blikje, dat ratelend de stoep af rolde. Waarom zou Jeffrey dit doen, denk je? (Omdat hij boos is).*
- Jeffrey stuurde mevrouw Jana een mailtje. Hoe kan dit mailtje eruit hebben gezien?
- WAAR of NIET WAAR? Jeffrey vertelt zijn juf en ouders over zijn mailwisseling met mevrouw Jana. (niet waar)

- Wat is het beroep van de man die in het busje *Gif van Cliff* rijdt, denk je? Waarom denk je dat? (Waarschijnlijk doet hij iets met gif tegen / de bestrijding van muizen. Op het busje staan namelijk een struik en een muis).
- Hoe zie jij het huis van mevrouw Jana voor je? Maak een tekening! (*Ze woont in een flat. Verder lees je nog over een zachte bank in de woonkamer, een grote kast die tegen de muur staat en die vol staat met bakjes, flesjes en potjes met etiketten, paarse gordijnen die voor het raam hangen en dicht waren en kleine lampjes die overal om hen heen stonden*).
- Leg uit waarom Jeffrey volgens zijn ouders met een psycholoog moet gaan praten. (*Zijn ouders vinden zijn interesse in gif ongezond. Ze zijn bang dat hij problemen in zijn hoofd heeft. Hij vindt wel vaker dingen leuk die andere mensen vreemd vinden, maar grote mensen worden duidelijk ongerust over het feit dat Jeffrey zoveel interesse in gif heeft*).

Zelfstandig lezen (JIJ)

Slide 21

Laat de leerlingen het laatste gedeelte van het verhaal zelfstandig lezen. Zij zorgen ervoor dat ze hun leesbegrip tijdens het lezen monitoren, zodat ze de tekst goed begrijpen. Het maken van aantekeningen helpt hen hierbij. Vraag de leerlingen na het lezen wat zij te weten zijn gekomen over Jeffrey en zijn beroepskeuze. Ze noteren dit voor zichzelf en bespreken het in hun groepje middels de werkvorm denken-delen-uitwisselen.

Verwerking

slide 22

De leerlingen kiezen één van de verwerkingsopdrachten:

Opdracht 1:

De leerkracht en de ouders van Jeffrey zijn niet bepaald enthousiast over zijn beroepskeuze. Hoe zou de tekst eruit hebben kunnen zien als de leerkracht en ouders van Jeffrey wél enorm enthousiast zouden zijn over de beroepskeuze van Jeffrey? De leerlingen herschrijven de tekst.

Opdracht 2:

Jeffrey weet uiteindelijk wat hij wil worden: hij wordt tegengifmenger. Hoe kan een dag in zijn leven als tegengifmenger - later als hij groot is - eruitzien? Hoe laat staat hij op, wat gebeurt er vervolgens? De leerlingen beschrijven een dag uit het leven van Jeffrey de tegengifmenger.

Opdracht 3:

Uiteindelijk weet Jeffrey wat hij wil worden: hij wordt tegengifmenger. Maar wat als de tekst anders af was gelopen? De leerlingen herschrijven de tekst en bedenken een ander einde.

Reflectie en afsluiting slide 23 en 24

Laat de leerlingen hun teksten voorlezen. Draai vervolgens aan het rad en bespreek de vragen:

- Welke tekst vind jij erg goed gelukt? Waar ligt dat aan, denk je?
- Hoe tevreden ben jij op een schaal van 1-10 over jouw eigen tekst? Wat zou er moeten gebeuren aan jouw tekst om jouw tekst met een punt hoger te beoordelen?
- Hoe leuk vond jij het om de tekst te schrijven op een schaal van 1-10?
- Welke tip en top kun jij jezelf geven als je kijkt naar jouw geschreven tekst?
- Zou jij het leuk vinden om ooit eens een kinderboek of verhaal voor kinderen te schrijven? Waarom wel of niet?
- Zou jij meerdere verhalen uit het boek *Weet je wat ik worden wil ...* willen lezen? Waarom wel/niet?

Blik tenslotte terug op de lesdoelen. Als het goed is kunnen de leerlingen nu in het kort vertellen waar het verhaal *De gifmenger* van Sanne Rooseboom over gaat.